

Handläggare
Susanne Arvidsson
Telefon 08-508 273 72**Till**
Stadsbyggnadsnämnden**Startpromemoria för del av Sättra 2:1 inom Sättra
verksamhetsområde, invid Stensättra 16, i
stadsdelarna Sättra och Bredäng
(återvinningscentral samt ställverk för
energiförsörjning)****Förslag till beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas.

Monika Joelsson
T.f. StadsbyggnadsdirektörMartin Schröder
T.f. AvdelningschefPia Ölvebro
Enhetschef**SAMMANFATTNING**

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en återvinningscentral och ett ställverk för Svenska Kraftnät, vilka bidrar till att säkra stadens avfallshantering respektive energiförsörjning. Planområdet är lokaliserat i Sättra verksamhetsområde. Befintlig återvinningscentral i Sättra behöver flytta från nuvarande läge och anläggningen bör vara kvar i stadsdelen. Svenska Kraftnäts nya ställverk behöver, och föreslås därmed, ligga i anslutning till Ellevios befintliga ställverk.

Kontoret konstaterar att det finns flera intressen som behöver beaktas och samordnas i planförslaget; behov av ny teknisk infrastruktur, naturvärden samt planerad stadsutveckling i närområdet med nya bostäder, ett utvecklat gatunät med nya vistelsekvaliteter och nya parkmiljöer. För att möjliggöra områdets stadsutveckling behöver de tekniska anläggningarnas ytanspråk minimeras, liksom dess omgivningspåverkan. Arkitekturen ska vara av hög kvalitet och ge ett identitetsskapande uttryck, exempelvis genom att anläggningarnas funktioner lyfts fram och att topografin förtydligas. Samverkan krävs mellan Stockholm Vatten och Avfall och Svenska Kraftnät, liksom med Ellevio. Marken ägs av Stockholms stad, genom exploateringsnämnden.

Exploateringsnämnden väntas fatta beslut om att anvisa mark till Stockholm Vatten och Avlopp respektive Svenska Kraftnät i november 2022.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att påbörja planarbete.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
start.stockholm

UTLÅTANDE

Syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en återvinningscentral samt ett ställverk för energiförsörjning (Svenska Kraftnät). Det nya ställverket ska kopplas samman med Ellevios befintliga ställverk direkt öster om planområdet. Detaljplanen ska säkerställa att anläggningarnas utbredning och utformning beaktar en möjlig stadsutveckling i närområdet. De ska bidra till att forma väl gestaltade stads- och landskapsrum samt utveckla entréstråket till Stockholm, längs motorvägen. Planförslaget ska förena formgivning av byggnader, landskap och stadsrum med funktionalitet. Anläggningarnas funktion ska lyftas fram i arkitekturen så att dess uttryck ger en identitetsskapande särprägel i upplevelse från både det direkt kringliggande stadsrummet och på håll från motorvägen.

Bakgrund

Sätra återvinningscentral ligger idag inom en fastighet där Ellevio är tomträttshavare. På resterande del av fastigheten har Ellevio ett ställverk. Ellevio planerar att bygga om ställverket så att anläggningen omfattar även ytan inom vilken befintlig återvinningscentral idag är placerad. Det innebär att återvinningscentralen behöver flytta. Anläggningen bör vara kvar i stadsdelen. Utbyggnad av Svenska Kraftnäts ställverk krävs för att säkerställa pågående kapacitetsökning i stadens energiförsörjning. Svenska Kraftnäts ställverk behöver ligga i anslutning till Ellevios ställverk.

Plandata

Planområdet ligger inom Sätra verksamhetsområde, i anslutning till Strömsätravägen, öster om bland annat fastigheten Stensätra 16. Området omfattar del av fastigheten Sätra 2:1, vilken ägs av staden.



Planområdets lokalisering (röd figur).

Pågående detaljplaner i området

Detaljplan för Sättra centrum (dnr 2018-15976) medger cirka 600 bostäder och centrumfunktioner. Stadsbyggnadsnämnden godkände planen i december 2021.



Karta som visar planområdets läge och pågående planer i närområdet.

Gällande detaljplaner

Gällande detaljplan för aktuellt planområde är Pl 6228, som fick laga kraft 1968. Markanvändning är till största delen Siloanläggning, men planen har inte genomförts i denna del. En mindre del är planlagd för elnätstation respektive parkmark.

Markägoförhållanden

Marken ägs av Stockholms stad genom exploateringsnämnden.

Relaterade beslut och styrande dokument

Riksintressen

Elförsörjningen/kraftledningar till ställverk omfattas av riksintresse.

Översiktsplan

Sättra verksamhetsområde är redovisat som "Stadsutvecklingsområde – omvandling (mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter)". Området föreslås att omvandlas till en blandad stadsdel med helt eller delvis ändrad markanvändning. Skärholmsvägen, norr om Sättra verksamhetsområde, är utpekad som ett "urbant stråk". "Urbana stråk" är gator som föreslås omvandlas till levande stadsmiljöer och koppla samman stadsdelar.

Berörd utbyggnadsstrategi är "Tillvarata långsiktig stadsutvecklingspotential". Aktuell detaljplan är ett enskilt projekt inom ett stadsutvecklingsområde och behöver därför ses i ett större sammanhang och bidra till att en omvandling och utveckling av Sättra verksamhetsområde är möjlig.

Stockholms byggnadsordning

Sätra verksamhetsområde har stadsbyggnadskaraktären ”verksamhetsområde”. Det är en bebyggelseenklav präglad av storskaliga byggnader och trafikytor. På två platser har kuperad naturmark sparats och planområdet omfattar en av dessa platser. Följande vägledningar i byggnadsordningen är aktuella:

- Säkerställ en god balans mellan funktion och utformning.
- Stärk sambanden mellan omkringliggande områden och sträva efter integrerade gatunät.
- Tillför stadskvaliteter som ger stöd för ett levande stadsliv av både permanent och tillfällig karaktär.

Program

Området ingår i *Områdesprogram för Bredäng, Sätra, Skärholmen och Vårberg* (dnr 2002-12665). Programmet bedöms delvis aktuellt men förutsättningarna har ändrats sedan det godkändes. För aktuell plats redovisas ingen förändring i programmet. Behov av utbyggd energiförsörjning var inte känt när programmet togs fram.

Kommunala beslut i övrigt

Fokus Skärholmen

Fokus Skärholmen är en förvaltningsövergripande satsning och avsikten är att tillföra området minst 4 000 bostäder och förbättrade stadskvaliteter, genom komplettering med fler bostäder, förskolor, arbetsplatser, service samt kultur och idrott. Startpromemoria för Fokus Skärholmen beslutades i stadsbyggnadsnämnden den 15 oktober 2015

”Stadsbyggnadsstrategier för socialt hållbart Fokus Skärholmen” beslutades i stadsbyggnadsnämnden 2017, som en del av lägesredovisningen för Fokus Skärholmen. I strategidokumentet redovisas bland annat nya områden för bebyggelse och hur gatunätet bör utvecklas för en mer sammanhållen stad.

Markanvisning

Exploateringsnämnden väntas fatta beslut om att anvisa mark till Stockholm Vatten och Avlopp respektive Svenska Kraftnät i november 2022.

Nuvarande förhållanden

Markanvändning

Planområdet ligger inom Sätra verksamhetsområdet. Marken består främst av kraftigt kuperad natur- och hällmark. I området står ett flertal kraftledningsstolpar till luftledningar som passerar över området. I den södra delen finns en parkeringsyta.

Stadsbild och karaktär

Sätra verksamhetsområde består av storskaliga industri- och verksamhetsbyggnader och ett utomhusställverk. Flertalet byggnader är uppförda som kontors- eller lagerbyggnader under 1970-talet. Gatumiljöerna är utformade för fordonstrafik. Planområdets kuperade terräng och växtlighet delar verksamhetsområdet i två delar. Platsen är väl synlig från E4/E20 Södertäljevägen, vilket innebär att den är en del av entrén till Stockholm från motorvägen.



Flygfoto. Röd figur visar ungefärligt planområde. Foto Stockholms stad.

Kulturmiljö

Byggnader i anslutning till planområdet, undantaget ställverket, är enligt Stadsmuseet gulklassificerade, det vill säga har visst kulturhistoriskt värde och/eller är av positiv betydelse för stadsbilden. Skärholmsvägen och bebyggelsen längs vägen är stadsplanehistoriskt och kommunikationshistoriskt intressant. I denna helhet ingår grönytornas funktion att skilja stadsdelens bebyggelseområden med olika funktioner åt. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det i huvudsak är gröntans del, norr om planområdet, som ger uttryck för planeringsidén.

Trafik och kollektivtrafik

Gator inom verksamhetsområdet är prioriterade för fordonstrafik och anpassade för tunga transporter. Längs Strömsätravägen finns en gångbana på motstående sida från planområdet. I norr övergår

Strömsätravägen i en gångväg som ansluter till Skärholmsvägen. Gatan utgör länk mellan gång- och cykelstråk längs E4/E20 Södertäljevägen och Skärholmsvägen. I Sättra Centrum, cirka 900 meter från planområdet, finns tunnelbana och busstrafik.

Planeringsarbete för Spårväg syd pågår. I dagsläget kan det inte uteslutas att planområdet kan komma att beröras av spårvägen.

Miljö

Planområdet ingår i tekniskt avrinningsområde Mälaren-Fiskarfjärden, en vattenförekomst enligt EU:s vattendirektiv. Miljökvalitetsnormer ska uppfyllas för vattenförekomsten. Planområdet ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde, för vilket skyddsföreskrifter gäller. Inom området finns ett markavvattningsföretag, vilket är under avveckling.

Planområdets hållmark och hållmarkslövskog ingår i habitatnätverk för eklevande arter. Inom området finns värdefulla ekar. Det är sannolikt att andra höga naturvärden finns inom området, varför en naturvärdesinventering ska tas fram. Det bedöms även kunna finnas arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen, vilket innebär att fördjupade artinventeringar kan bli aktuellt.

Störningar och risker

Återvinningscentral och ställverk innebär olika typer av störningar och risker. Inom Sättra verksamhetsområde finns riskfyllda verksamheter. E4/E20 Södertäljevägen, söder om området, utgör led för farligt gods. Riskperspektivet behöver beaktas och utredas i planarbetet.

Teknisk försörjning

Luftburen kraftledning i områdets norra del, med ställverket som mål, ska tas bort inom några år. Luftburen ledning i södra delen ska vara kvar. Befintlig elnätstation vid Strömsätravägen behöver troligen flyttas.

Planförslaget

Arkitektonisk idé

Bebyggelse

Anläggningarna kommer att upplevas från två olika betraktelseavstånd; från nära håll från direkt omgivande stadsrum, och från lägre håll från E4/E20 Södertäljevägen. Anläggningarna ska utformas så att de i framtiden ska kunna upplevas som en integrerad del i en mer funktionsblandad och kvalitativt gestaltad stadsmiljö, där de bidrar till att skapa upplevelserika stads- och

landskapsrum. Beträktade från länge håll, från motorvägen, ska anläggningarna bidra till att markera entrén till Stockholm, från motorvägen.

Anläggningarna ska bilda en gestaltningsmässig helhet tillsammans med topografin. Arkitekturen bör lyfta fram och uttrycka anläggningarnas funktion, i syfte att skapa en identitetsbärande arkitektur som bidrar till att skapa en upplevelserik stadsmiljö. Utformningen ska vara omsorgsfull i sin volymhantering, materialitet och detaljering, för att mötet med omgivningen ska fungera från flera betraktelseavstånd. Anläggningarna bör även inrymma växtlighet, i syfte att värna delar av platsens naturvärden samt kompensera för naturmark som tas i anspråk.

I första hand bör en återvinningscentral inomhus att studeras. Stadsbyggnadskontoret bedömer att en byggnad kommer berika stadsrummet i högre grad än en öppen anläggning. Anläggningen bör utformas så att det blir en attraktiv och tillgänglig anläggning även för andra än bilister.

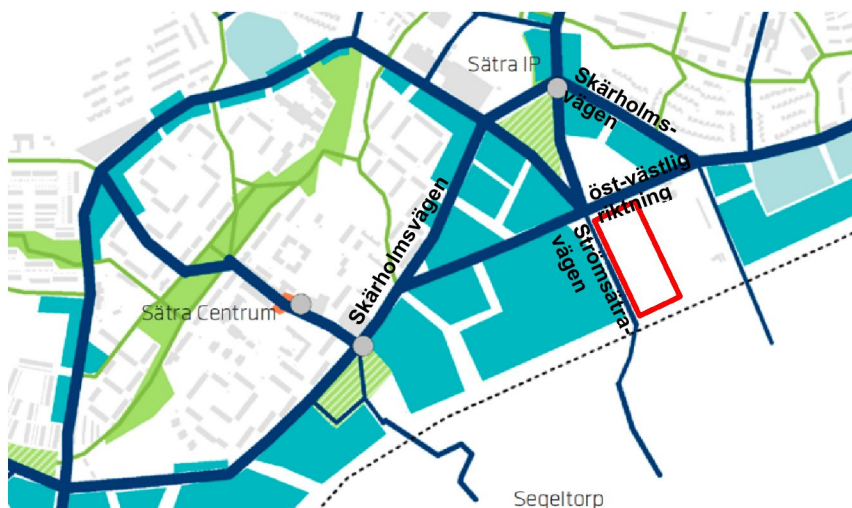
De tekniska anläggningarnas ytanspråk ska minimeras, liksom deras omgivningspåverkan. För att uppnå ett effektivt marknyttjande krävs en samverkan mellan platsens aktörer Stockholm Vatten och Avfall och Svenska Kraftnät. Samverkan bör även ske med Ellevio för att utreda ytor för samnyttjande mellan ställverken.

Gatustruktur

Inom ramen för Fokus Skärholmen har en stadsrumsanalys för Vårberg, Skärholmen, Sättra och Bredäng tagits fram (Stockholms stad och Spacescape, augusti 2017). Stadsrumsanalysen utgör stöd i arbetet med att uppnå en långsiktigt hållbar och attraktiv stad och ska beaktas i planförslaget.

- Särskilt viktiga stadsgator för att koppla samman
- Viktiga stadsgator
- Parkstråk
- Parker
- Nya parker
- Torg
- Nya torg
- Planerad förtätning 2017-2030
- Rekommenderad vidare förtätning till 2040
- Spårbinden kollektivtrafik

*Utsnitt ur Stadsrumsanalys,
förslag till strukturplan 2040.
Röd figur markerar ungefärligt
läge för planområdet.*



Planförslaget ska utreda möjlighet till nya gator mellan Strömsätravägen och Skärholmsvägen. Strömsätravägen ska kunna förlängas i nord-sydlig och i öst-västlig riktning. Hänsyn kan även behöva tas till Spårväg syd, vars sträckning inte är beslutad. Strömsätravägen som länkande gång- och cykelstråk mellan stråk längs E4/E20 Södertäljevägen och Skärholmsvägen bör utvecklas.

Planförslagets konsekvenser

En socialt sammanhållen stad

Planförslaget ska bidra till en utveckling av gatunätet inom Sättra verksamhetsområde. Ett finmaskigare gatunät, där området som helhet i högre utsträckning sammankopplas med Skärholmsvägen, bidrar till en mer sammanhållen och orienterbar stadsmiljö.

Trygghet

I planarbetet kommer studeras hur anläggningarna kan utformas i mötet med kringliggande stadsrum, så att de ska upplevas kvalitativa, överblickbara och orienterbara.

Jämställdhet

Följande bidrar positivt ur ett jämställdhetsperspektiv:

- Återvinningscentralen ligger relativt nära kollektivtrafik.
- En återvinningscentral utformad utifrån en hög användbarhet för gående till anläggningen.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Återvinningscentral och ställverk bidrar med arbetsplatser.

Kulturmiljö i en växande stad

Projektet medför att stadsdelens karaktär med inslag av kuperad naturmark minskar. I anläggningarnas utformning bör eftersträvas att dagens topografi blir avläsbar i delar.

Arkitektur och gestaltning

Planförslaget ska utvecklas med en arkitektur som förenar formgivning av byggnader, landskap och stadsrum med funktionalitet i anläggningarna. En arkitektur där anläggningarnas funktion lyfts för att berika upplevelsen av byggnaderna från stadsrummet, ska vara utgångspunkt i den arkitektoniska idén. Syftet är att den nya bebyggelsen ska ges en identitetsskapande och platsförankrad arkitektur som ger en särprägel åt stadsrummet.

Trafik och mobilitet

För att återvinningscentralen ska vara attraktiv även för icke bilburna bör förutsättningarnas för gångtrafikanter förbättras längs

Strömsätravägen. Kömagasin för bilar bör placeras inom kvartersmark.

Grön och vattennära stad

Naturmark kommer att tas i anspråk för ny bebyggelse. Påverkan på naturvärden behöver utredas och målsättningen bör vara att spara delar av naturvärdena samt tillföra grönska inom anläggningarna. Planarbetet bör studera möjligheterna att bevara del av befintlig natur för att en spridning av eklevande arter fortsatt ska vara möjlig. Sprängning ska minimeras.

Vid exploatering kommer infiltrations- och avrinningsförhållanden att förändras i området.

Rekreation

Planförslaget behöver utformas med hänsyn till att del av naturmarken norr om planområdet ska kunna utvecklas för rekreation, i samband med stadsutveckling längs Skärholmsvägen.

Klimat, miljö, hälsa och säkerhet

Anläggningarna ska struktureras och utformas så att störningar och omgivningspåverkan blir så liten som möjligt, i syfte att minimera konflikt med en framtida boendemiljö längs Skärholmsvägen och väster om Strömsätravägen.

Teknisk försörjning

Planen bidrar med att tillgodose ytor för avfallshantering samt energiförsörjning.

Om befintlig elnätstation inom planområdet (Strömsätravägen 12) kan vara kvar eller behöver ersättas ska utredas i planarbetet.

Planprocess

Process

Planarbetet avses att bedrivas med standardförfarande. Nästa tillfälle som ärendet ska redovisas för stadsbyggnadsnämnden blir vid redovisning inför nytt ställningstagande efter plansamrådet.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken att en miljöbedömning behöver göras. Underlag till undersökningen om betydande miljöpåverkan har inhämtats från kulturförvaltningen, miljöförvaltningen och Storstockholms brandförsvär.

Tidplan

Under förutsättning att erforderligt underlag för detaljplanens framtagande levereras enligt uppsatt projekttidplan, samt att det under planprocessen inte tillkommer nya omständigheter som inte kunnat förutses, bedöms följande tidplan kunna realiseras:

Start-PM	10 november 2022
Samråd	september 2023
Granskning	maj 2024
Antagande SBN	oktober 2024

Planavtal

Planavtal ska tecknas med byggaktörerna för att täcka kontorets kostnader i samband med upprättande av detaljplanen.

STADSBYGGNADSKONTORETS SAMMANVÄGDA STÄLLNINGSTAGANDE

Kontoret ser positivt på att pröva platsen för återvinningscentral och ställverk (Svenska Kraftnät). Planen bidrar till att säkerställa stadens avfallshantering och energiförsörjning. Då befintlig återvinningscentral i Sätra har ett fungerande upptagningsområde är det av värde att den kan vara kvar i stadsdelen. Svenska Kraftnäts nya ställverk behöver ligga i anslutning till Ellevios befintliga ställverk. Planförslaget ska bidra till en stadsutveckling i närområdet där markanvändning, gatustruktur och stadsmiljöns karaktär förändras. De tekniska anläggningarnas utformning och utbredning behöver därför planeras utifrån ett helhetsperspektiv och anläggningarnas ytanspråk minimeras, liksom dess omgivningspåverkan. Samordning krävs mellan Stockholm Vatten och Avfall och Svenska Kraftnät, liksom med Ellevio, för ett mycket effektivt nyttjande av marken som helhet.

Anläggningarna ska bidra till att forma väl gestaltade stads- och landskapsrum samt utveckla entrén till Stockholm, sedd från motorvägen. Planförslaget ska förena formgivning av byggnader, landskap och stadsrum med funktionalitet. Anläggningarnas funktion bör lyftas fram i arkitekturen i syfte att utveckla en identitetsskapande arkitektur som ger stadsmiljön en särprägel. Målsättningen bör även vara att spara delar av naturvärdena samt tillföra grönska inom anläggningarna.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att påbörja planarbete.

SLUT